

schiët?" of met de slot-zinsnede: „Stel u eens voor, dat een vereeniging van patiënten zich constitueerde om van haar kant eischen te stellen betreffende de behandeling, en schadevergoeding eischte of boete oplegde ten opzichte bijv. van een verkeerde diagnose of een wat lang uitgestelde komst op een ontbieding van den dokter!" De schrijver verzoet deze veronderstelling wel reeds vooraf door het „maar gelukkig ook" te vinden, dat zulke dingen niet te verwachten zullen zijn, maar de juist daarom geheel overbodige uiting spreekt van een gezindheid, die al zeer ongunstig afsteekt met wat wij in het nummer van 10 Augustus 1912 (bldz. 414) uit de *Neue Zürcher Ztg.* hebben vermeld. De *Deventer Ct.* zegt wel platonisch, dat goede geneeskundige hulp behoorlijk moet worden betaald, maar haar begrip van wat ten deze behoorlijk mag heeten, is meer dan een eeuw ten achtere.

HET RECHT TOT COLLECTIEVE OVEREENKOMSTEN MET ZIEKENFONDSEN VOOR DEN RECHTER. — Het Deutsche Reichsgericht heeft beslist (uitspraak van den 6 Zivilsenat van 2 Januari 1912), dat het *noch ongeoorloofd is, noch in strijd met de goede zeden*, indien een vereeniging van artsen met ziekenfondsen overeenkomsten sluit, waardoor de leden dier ziekenfondsen slechts de keuze hebben tusschen de leden der vereeniging. Aan andere artsen wordt hierdoor geen onrecht gedaan (*Deutsche med. Wochenschr.*).

Hier is blijkbaar door tegenstanders der vrije artsenkeuze geklaagd. Zelf moeten zij hebben gevoeld, dat in *hun* beperking of zelfs opheffing der artsenkeuze iets onzedelijks is gelegen, maar daar de balk in hun oog binnen hun punctum proximum lag, zagen zij dien niet en gingen zij bij anderen zoeken naar een splinter — die er niet was. Want tot verdragen als hier bedoeld worden *alle* artsen toegelaten, die de voorwaarden dier verdragen willen aanvaarden, — behalve onwaardigen.

VERPLICHTE AANGIFTE VAN GEBOORTEN. — Te Manchester heeft de gemeenteraad aan de artsen de verplichting opgelegd, alle door hen waargenomen geboorten aan te geven. Zij zijn daartegen opgekomen; op grond van dwang tot schending van het beroepsgeheim en omdat hun een verplichting wordt opgelegd zonder vergoeding. De juistheid van het eerste bezwaar wordt door *the Hospital* niet toegegeven; het tweede acht het blad gegrond.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

BEHANDELING VAN BEENBREUKEN IN EN BUITEN ZIEKENHUIZEN.

Men houde het mij ten goede, dat ik mij beperk in de beantwoording der beide stukken, onder bovenstaanden titel in het vorige nummer van dit *Tijdschrift* ingezonden.

Immers zooals de heer VAN TROOIJEN mij verklaard heeft, dat, wat ik zijn peroratie noemde, slechts een aanhaling is uit een vorig artikel, maar „geen gevolgtrekking, steunende op de door hem verstrekte getallen" en zijn

antwoord in het laatste *Tijdschrift*-nummer deze verklaring alleszins bevestigt, heb ik mij slechts te verheugen in onze volledige overeenstemming, dat 1°. de resultaten der beenbreukbehandeling nog veel verbetering behoeven en 2°. die verbetering eer *in* ziekenhuizen dan daarbuiten verkregen zal worden.

Den heer FAÇÉE SCHAEFFER zal het bij het herlezen van mijn opstel wel duidelijk worden, dat hoofdzaak daarvan is een bestrijding van VAN TROOIJEN's peroratie, op grond van diens eigen gegevens en in overeenstemming met de overtuiging, die ik in mijn eerste opstel (2de helft, n°. 1, bldz. 5) heb uiteengezet. Hij herleze in het bijzonder de beide laatste alinea's van bldz. 1037. Of de viag van het *leger*, dat de heer FAÇÉE SCHAEFFER achter zich voelt, de zelfstandigheid van den huisarts, zou mogen blijven wapperen ten koste van meer invaliditeit, zal hij zelf voorzeker met mij betwijfelen. Het moet dus erom gaan, of inderdaad de ziekenhuisbehandeling meer invaliditeit dikwijls voorkomt.

Leiden, 1 October 1912.

J. A. KORTEWEG.

SCHADELIJKHEID VAN MELK VAN AAN TONGBLAAR LIJDENDE KOEIEN.

In het *Tijdschrift* van 14 September bldz. 980 begint dr. J. C. J. C. SMITS te Bila zijn artikel „Is het gebruik der melk van aan tongblaar lijdende koeien schadelijk voor de gezondheid van den mensch, speciaal voor die van kleine kinderen?” met den aanhef: „Op bldz. 1877 van het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* 1912, eerste helft, komt het antwoord voor van de afdeeling Helder en Omstreken van de Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, dat mij ten opzichte van de daarin genoemde gezondheidscommissie voor de gemeente Helder zóó onjuist en onvolledig voorkomt, dat ik als oud-voorzitter dier gezondheidscommissie niet mag nalaten hier ter plaatse den werkelijken stand van zaken, die ook van algemeen belang is, mede te deelen”.

Dat dit antwoord *zoo onjuist en onvolledig* is, kan de afdeeling geenszins met den heer SMITS eens zijn; hoogstens zou men kunnen spreken van eenige onvolledigheid ten opzichte van de gezondheidscommissie, doch dit staat dan geheel buiten het antwoord aan het hoofdbestuur. De heer SMITS deelt zelf mede, dat tot de burgergeneeskundigen de vraag werd gericht, of zich in hun praktijk in den laatsten tijd gevallen van maag- en darmstoornissen hadden voorgedaan, die naar hun meening aan minder deugdelijke melk moesten worden toegeschreven. Op die vraag kwam het antwoord der burgergeneesheeren in, dat vrijwel eenstemmig luidde, dat zij in den laatsten tijd veel gevallen van maag- en darmstoornissen hadden behandeld, zoowel bij volwassenen als bij zuigelingen, maar dat het verband met het gebruik van minder deugdelijke melk hun niet was gebleken. Sommigen voegden er aan toe, dat zij de oorzaak ervan in de groote hitte zochten. En toen de vraag nog eens gedetailleerder gesteld werd, werd deze alleen beantwoord door den chef van den geneeskundigen dienst bij de landmacht (een nietlid der Maatschappij), wiens patiënten naar het hospitaal der Marine vervoerd werden